Datum 2025-08-15
Antal sidor 9

Torsby tätort 2050

Fördjupad översiktsplan för Torsby tätort
Kapitel 1. Inledning

Planskede: Samråd
Beslutsparagraf: 2025-xx-xx

torsby.se

Innehållsförteckning, kapitel 1. Inledning

Vad är en översiktsplan? 4

Syftet med fördjupningen 4

Läsanvisning och tolkning av planen 4

Process 5

Om planområdet 6

Geografi 6

Historik 6

Demografi 6

Kommunikationer 8

Näringsliv 9

1. Inledning

I det här inledande kapitlet görs en kort inflygning.
Du som läsare får får svar på vad en översiktsplan är och får veta lite mer om Torsby tätort och närområde.

Varmt välkomen!

Bild 1. Vy över tätorten

Vad är en översiktsplan?

Varje kommun ska enligt plan-och bygglagen (PBL) ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens geografiska yta. Översiktsplanen är ett vägledande dokument innehållande kommunens ställningstagande för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. I planen ska kommunen även redovisa hur riksintressen, miljökvalitetsnormer och andra allmänna intressen tillgodoses.

Översiktsplanen fungerar som ett instrument för dialog mellan kommunen och övriga myndigheter samt mellan kommunen, medborgarna och näringslivet.

En översiktsplan är inte juridiskt bindande, men vägledande i efterkommande planerings-, lov-och tillståndsprocesser.

Vad är en fördjupad översiktsplan?

För områden i kommunen som behöver en mer detaljerad redovisning kan fördjupningar av översiktsplanen tas fram. Fördjupningen ersätter den kommuntäckande översiktsplanen inom ett viss geografiskt område.

Denna handling är en fördjupning av översiktsplanen för Torsby tätort. I planen redovisas hur kommunen vill att tätorten ska utvecklas.

Syftet med fördjupningen

Planen syftar till att möjliggöra en hållbar utveckling av tätorten med omnejd, med sikte på år 2050. Den bidrar till en tydlig och samlad bild av tätortens utveckling, vilket gör framtida beslut gällande mark-och vattenanvändning mer förutsägbara för kommuninvånare, fastighetsägare, exploatörer och näringsidkare.

Fördjupningen utgör ett viktigt bedömningsunderlag för såväl kommunens tjänstepersoner som handläggare på till exempel länsstyrelsen. Planen används som underlag vid efterkommande detaljplanering och bygglovsprövningar.

Läsanvisning och tolkning av planen

Planen är indelad i fyra kapitel, 1 Inledning, 2 Torsby 2050, 3 Markanvändning, 4 Hänsyn och ställningstagande samt 5 Genomförande.

Till planen hör fyra bilagor. Bilaga ett innehåller en sammanställning av utförda medborgardialoger, bilaga två över relevanta mål och strategier och i den tredje bilagan beskrivs områden med sammanhållen bebyggelse inom planområdet. Den sista, bilaga fyra, är föreslagen mark-och vattenvändning i tabellformat och ska läsas tillsammans med markanvändningskartan.

Till planen hör även upprättad miljökonsekvensbeskrivning som redovisar vilken påverkan planförslaget uppskattas få på den fysiska miljön samt upprättad byggnadsinventering för Torsby centrum.

Planen är översiktlig, områdenas avgränsningar är inte definitiva och även inom respektive markanvändningsområde kan avsteg, eller användningar som kompletterar förslagen bli aktuellt.

När intentionerna i fördjupningen av översiktsplanen ska tolkas bör text och karta användas parallellt. Markanvändningskartan visar den sammanvägda avvägningen mellan olika intressen, men även de tematiska kartorna ska användas som beslutsunderlag.

De tre riktlinjer som presenteras i kapitel 2 Torsby 2050, ska vägas in i alla ärenden. Stöd i specifika ämnen, frågeställningar eller områden finns i kapitel 4 Hänsyn och ställningstagande.

Process

För att fördjupningen ska kunna ge en samlad bild av önskad utveckling och bra avvägningar mellan olika intressen krävs det att flera olika aktörer deltar vid framtagandet av den. Exempel på viktiga aktörer är bland annat politiker, medborgare och näringsliv men också statliga myndigheter och olika avdelningar inom kommunen.

Hur en översiktsplan ska tas fram styrs av plan-och bygglagens (PBL 2010:900) tredje kapitel Processen är reglerad för att säkerställa till exempel kommuninvånares, verksamhetsutövares, statliga företrädares och grannkommuners rätt att tycka till om förslaget.

Inför framtagandet av den fördjupade översiktsplanen för Torsby och Oleby har kommunen bjudit in till medborgardialoger. Mer information om medborgardialogerna och inkomna synpunkter finns i bilaga 1.

Bild 2. Planprocessens olika steg från start till laga kraft.

Om planområdet

Nu är det dags för dig som läsare att få lära känna planområdet lite bättre. Med kunskap om nuläget är det lättare att förstå vilken utveckling som föreslås och varför.

Geografi

Torsby tätort ligger vid sjön Frykens nordligaste ände i norra Värmland. Centralt genom samhället rinner Röjdan som kommer från nordväst och har sitt utlopp i Fryken. Ljusnan kommer norrifrån och rinner genom samhällets östra delar och ut i Fryken. Vattnet har därmed en central plats i planområdet.

Historik

De äldsta skriftliga skattelängderna berättar att området omkring Röjdans och Ljusnans utlopp i Övre Fryken var etablerad jordbruksbygd redan under medeltiden och det har funnit en kyrka på platsen sedan 1200-talet. Under 1600-talet etablerades ett järnbruk vid Röjdan och kring järnbruket vid Röjdan grupperades alltmer bebyggelse under senare delen av 1800-talet.

Demografi

Torsby kommun har en befolkning på 11 314[1] varav cirka 7 000 bor i Torsby tätort med omnejd (Fryksände församling). I tätorten Torsby bor cirka 4 200 personer.

Befolkningen i Torsby kommun har minskat sedan 1960-talet. En generell tendens är dock att befolkningen i Torsby tätort ökar samt att befolkningen i områdena kring Torsby tätort minskar i mindre utsträckning än vad kommunen som helhet gör. Torsby tätort ökar framförallt genom inflyttning då födelseöverskottet, liksom i övriga kommunen, är negativt. Även service och handel har centraliserats till tätorten i hög utsträckning. Medelåldern i kommunen stiger, och förväntas fortsätta stiga, vilket skapar nya utmaningar för kommunen att förhålla sig till.

1. Statistiska centralbyrån. *Befolkningsförändring per månad, Torsby kommun 2025.* 2025-06-10.

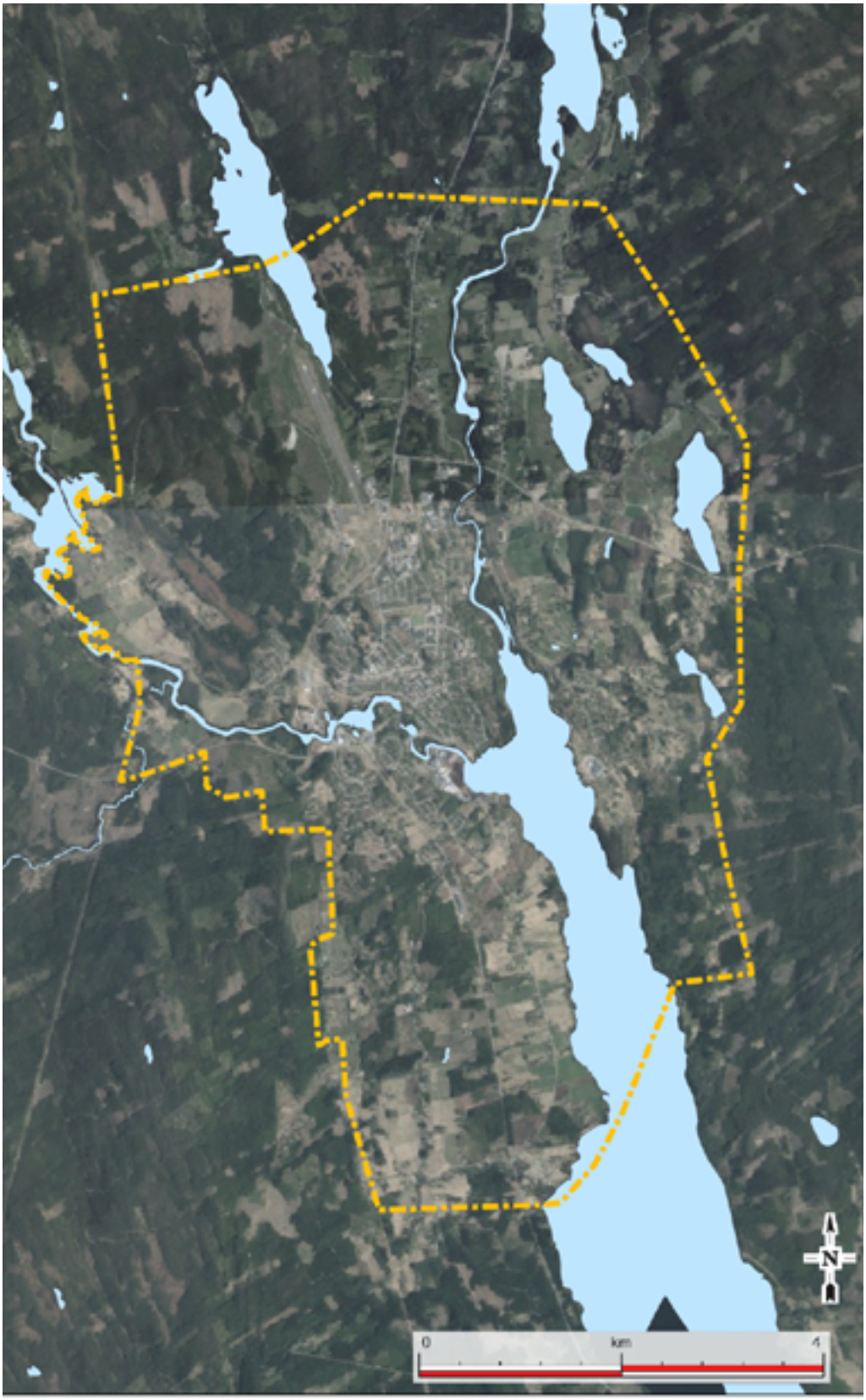

Bild 3. Karta som visar planområdet avgränsat med streckad linje. Större sjöar och vattendrag i ljusblått. © Kartmaterial Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

Kommunikationer

Torsby har goda kommunikationer på såväl väg, järnväg och flyg och ett relativt strategiskt läge mellan Norge och Dalarna. E45/E16 passerar Torsby tätort som under vintermånaderna trafikeras hårt av skidturister på väg till Branäs, Trysil och Sälenfjällen.

Bild 4: Karta över Torsby i förhållande till resten av omvärlden med viktiga regionala och mellankommunala förbindelser illustrerade. Restiden och restid med vanliga transportmedel markerat till Oslo, Karlstad och Stockholm.

Näringsliv

Handel och service finns beläget i de centrala delarna av centralorten, men viss handel och verksamhet finns även i anslutning till E45/E16.

Torsby kommun bildar tillsammans med Sunne kommun ett lokalt arbetsmarknadsområde i Värmland, vilket innebär att det finns en stor arbetspendling mellan de båda kommunerna. Från Torsby arbetspendlar även många till arbete i Norge. Majoriteten av de som arbetar inom det geografiska området Torsby kommun är även bosatta i kommunen, men det sker även inpendling från andra kommuner.

Kommunen som helhet är känd för att ha ett starkt näringsliv. Enligt statistik från ekonomifakta[2] så är arbetslösheten lägre i Torsby än i riket och företagens lönsamhet och andel nystartade företag högre.

Stora arbetsplatser inom planområdet är bland annat sjukhuset, Torsby kommun, NOTE, Moelven, Swed-Jam, Tepro och Vestre.

[2] Ekonomifakta. Din kommun i siffror, Torsby. https://www.ekonomifakta.se/regional-statistik/din kommun-i-siffror/torsby/[2025-08-15]